

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/71/2024
Identifikačné číslo spisu: 4122011541
Dátum vydania rozhodnutia: 14.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:4122011541.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Dušana Szabóa a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci obvineného Q. E., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 14. októbra 2025 v Bratislave, s následným verejným vyhlásením rozsudku o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 9. júla 2024, sp. zn. 1 To 40/2024, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Nitre z 9. júla 2024, sp. zn. 1 To 40/2024 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 130 ods. 1, § 272 ods. 3, § 176 ods. 2 a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného Q. E..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Krajského súdu v Nitre z 9. júla 2024, sp. zn. 1 To 40/2024 ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra zo 16. februára 2024, sp. zn. 33 T 11/2022; zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Nitra prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného Q. E., nar. X. A. XXXX v H., trvale bytom S. XXX, okr. H. neberie do väzby.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 16. februára 2024, sp. zn. 33 T 11/2022 uznal obvineného Q. E. (ďalej len „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo

zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s použitím § 127 ods. 4 Trestného zákona a § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„ v období od 25.04.2010 do 12.02.2020 v H., na U. ulici č. X a na M. ulici č. XX v byte, v ktorom býval v spoločnej domácnosti v tom čase so svojou manželkou - poškodenou Ing. B. C. a ich synmi mal. poškodenými R.K. nar. XX.XX.XXXX a A.K. nar. XX.XX.XXXX a na iných miestach spôsobil poškodeným fyzické a psychické utrpenie tým, že poškodenú Ing. B. C. opakovane fyzicky napádal tak, že ju udieral päťou do tváre, fackal ju, takmer denne hľadal zámienky na hádku, čo skončilo vždy bitkou poškodenej, raz keď bola poškodená na toailete, kde sa nemohla brániť, rozbil dvere a bez akejkoľvek príčiny ju zbil rúčkou od metly, a keď mu povedala, že mu nebude platiť mobilný telefón tak začal rozbíjať taniere a biť ju, dňa 25.04.2010 ju udieral päťou do oblasti tváre tak, že jej vybil zuby, bola v bezvedomí, počas pobytu na Silvestra 2019 hodil po poškodenej veľkú šálku s čajom, keď ležala na posteli, zbil ju nerezovou kanvicou, vždy ju obviňoval, že ho vyprovokovala, vždy za všetko mohla iba poškodená, keď sa mu niečo nepáčilo, hádzal o zem rôzne predmety, vyhrážal sa, že ju zlikviduje, zoberie jej deti, v noci nespávala, lebo sa jej vyhrážal, že jej ostrihá vlasy, opíli nechty, nadával jej, že je kurva, filčka, piča, žiarlil na ňu, hovoril, že keď ju nebude mať on, tak nikto iný, vo viacerých prípadoch fyzicky napadol poškodenú a vulgárne jej nadával v prítomnosti maloletých synov, mal. poškodených R.K. nar. XX.XX.XXXX a A.K., nar. XX.XX.XXXX opakovane bil, udieral ich päťou do tváre, kopal na zemi, zbil ich hrabľami, kričal na nich, že ich zabije, že ich nenávidí, v lete 2019 na chate v L. mal. poškodeného R.K. udrel päťou do tváre v dôsledku čoho spadol na zem, kde ho kopal do oblasti tela, mal. poškodeným vulgárne nadával, hovoril im kokotko, moja posledná šťastná spermia, potkani, ponižoval ich, že sú hlúpi, vyčítal im, keď sa im niečo nepodarilo, pričom uvedeného konania sa dopúšťal tak pod vplyvom alkoholu ako aj v triezvom stave, čím poškodenej Ing. B. C. spôsobil fyzické a psychické utrpenie, ktoré zanechalo na jej psychike nepriaznivé následky, a to emocionálnu dekompenzáciu a psychický diskomfort, manifestné v jej prežívaní a navonok v správaní, v aktuálnom psychickom stave mal. R.K. a A.K. sú manifestné znaky psychického diskomfortu, v ich prežívaní dominuje stres, strach, nenávisť a odmietnutie,

v období od 15.02.2020 do februára 2021 na rôznych miestach v meste H. sledoval poškodenú Ing. B. C. tak, že jej niekoľkokrát denne telefonoval v rôznych hodinách pod zámienkou, že chce vedieť ako sa majú deti, avšak týmto iba zisťoval, kde sa poškodená nachádza, chcel sa s ňou stretnúť, čo ona odmietala, vyhrážal sa, že keď ju nebude mať on, tak ju nebude mať nikto, že ju o všetko pripraví a nič jej nezostane, keďže ešte neboli po rozvoде majetkovo vysporiadaný, podával na ňu nezmyselné trestné oznámenia a podania, písal jej SMS správy s tým, že už mu končí podmienka a príde domov, v správach odpočítaval dni do skončenia podmienky, vyhľadával prítomnosť poškodenej, sledoval ju, nedával jej žiadne peniaze, pričom v dôsledku tohto konania sa bála o svoj život, deti sa báli chodiť von a keď niekto u nich zazvonil, tak mali strach."

2. Za to súd prvého stupňa uložil obvinenému podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd" alebo „odvolací súd") na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením z 9. júla 2024, sp. zn. 1 To 40/2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie") tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie zamietol.

4. Obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Magdolena, podal proti napadnutému uzneseniu, ako aj proti konaniu, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo vo svoj prospech dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

5. V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený zopakoval svoje námietky, ktoré uviedol v podanom odvolaní, pričom za podstatnú vadu konania označil skutočnosť, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní namiesto riadneho oboznámenia sa s celým obrazovo-zvukovým záznamom z

výpovede poškodenej v prípravnom konaní, z technických dôvodov prebral iba časť tohto záznamu. Následne súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní síce vykonal tento dôkaz prečítaním zápisnice o výsluchu poškodenej, čo však, podľa názoru obvineného, nie je možné považovať za doslovný prepis celého obrazovo - zvukového záznamu. V súvislosti s výsluchom poškodenej dovolateľ tiež namietal, že jej nebolo doručené upovedomenie o konaní hlavného pojednávania 24. marca 2023, teda poškodená nemala vedomosť o tomto termíne hlavného pojednávania, ktoré sa vykonalo v jej neprítomnosti, pričom na takýto postup súdu nedal svoj súhlas. V konečnom dôsledku tak poškodená nebola, podľa názoru obvineného, na hlavnom pojednávaní vypočutá.

6. Za ďalšiu zásadnú vadu konania považoval dovolateľ nesprávne poučenie maloletých poškodených Q. E. a B. E. v prípravnom konaní argumentujúc tým, že zo zvukovo-obrazového záznamu vyplýva, že obaja maloletí poškodení pred podaním výpovede neboli riadne zákonne poučení (ani spôsobom primeraným veku 15 rokov), najmä o práve odoprieť výpoveď, čím boli vyšetrovatelkou „de facto“ donútení k podaniu výpovede, v dôsledku čoho považuje obvinený výsluch maloletých poškodených vykonaný v prípravnom konaní za nezákonne získaný dôkaz zakladajúci dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

7. V súvislosti s výsluchom maloletých poškodených Q. E. a B. E. v prípravnom konaní obvinený namietal aj skutočnosť, že zápisnica o výsluchu u oboch maloletých poškodených z 27. októbra 2022 nekorešponduje s obrazovo - zvukovým záznamom. Dovolateľ tvrdil, že výsluch maloletých poškodených bol uskutočnený za prítomnosti poškodenej (matky), čo ovplyvnilo ich výpoveď.

8. Obvinený ďalej v súvislosti s hodnotením dôkazov z pohľadu ich zákonnosti namietal, že znalecký posudok č. 91/2020, podaný znalkyňou Mgr. PhDr. G. U., PhD., bol vypracovaný pred vznesením obvinenia, a to výhradne na podklade výpovede poškodenej z 29. septembra 2020 a rovnako aj znalecké posudky č. 94/2020 a č. 97/2020 boli vypracované tou istou znalkyňou v štádiu, kedy bola k dispozícii len výpoveď poškodenej z uvedeného dňa, čo znamená, že znalkyňa nemala k dispozícii jeho stanovisko, v dôsledku čoho nemohla nijako konfrontovať informácie, ktoré čerpala z výpovedí poškodených. V tejto súvislosti obvinený namietal, že súd prvého stupňa odmietol jeho návrh na pribratie znaleckého Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., ktorý by odstránil nedostatok znaleckých posudkov znalkyne Mgr. PhDr. G. U., PhD. spočívajúci v štádiu konania, v ktorom boli vypracované.

9. V nadväznosti na uvedené obvinený namietal aj záver súdu prvého stupňa, že nedostatok predmetných znaleckých posudkov spočívajúci v tom, že boli vypracované pred vznesením obvinenia, bol odstránený výsluchom znalkyne v prípravnom konaní a namietal tiež postup súdu prvého stupňa, ktorý odmietol jeho návrh na doplnenie dokazovania pribratím znaleckého Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. napriek tomu, že konštatoval, že medzi znaleckými posudkami znalkyň Mgr. PhDr. G. U., PhD. a Mgr. Z. I. existovali rozpory, resp. odlišnosti.

10. Obvinený taktiež namietal, že súd prvého stupňa odmietol jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov R. E. (družka obvineného), B. C., PaedDr. A. N., Z. Z., A. S., X. Z., PhDr. A. C. a Z. M. a prečítaním listín - kópie komunikácie poškodenej Ing. B. C. (predtým E. Q.) prostredníctvom sociálnej siete Facebook, podľa názoru obvineného, len strohým odôvodnením vo svojom rozhodnutí, že „tieto považoval za dôkazy nadbytočné a neodôvodnené, ktoré by nevedli k objasneniu merita veci a nemali vzťah k prerokováanej veci.“ Uvedené pochybenie nenapravil ani krajský súd, pretože tento v napadnutom uznesení len konštatoval, že v postupe súdu prvého stupňa nezistil také procesné vady, na podklade ktorých by bolo potrebné záverečné výroky súdu prvého stupňa zmeniť alebo zrušiť. Obvinený preto vyjadrenie krajského súdu nepovažoval za preskúmateľné vzhľadom na to, že nepodáva žiadne konkrétne dôvody, stanoviská, posúdenia, úvahy či právne výklady k jednotlivým argumentom obsiahnutým v jeho odvolaní. Podľa názoru dovolateľa jeho odvolanie v časti, v ktorej sa venoval nezákonnosti vykonaných dôkazov a procesu pred súdom prvého stupňa ostalo nepovšimnuté, čo zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zakladá odmietnutie jeho návrhov na doplnenie dokazovania bez

relevantného odôvodnenia.

11. V ďalšej časti podaného odvolania obvinený poukázal na viaceré skutkové okolnosti prejednávanej veci, ktoré podrobne rozviedol a zároveň namietal chyby napadnutých výrokov vysloviac pochybnosti o správnosti skutkových zistení analyzujúc výpovede poškodených, z ktorých, podľa jeho názoru, nevyplývajú skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa uviedol v skutkovej vete jeho rozsudku. Podľa názoru dovolateľa okresný súd v konečnom dôsledku pri formulácii skutkovej vety jeho rozsudku vychádzal iba z výpovede poškodenej. Obvinený tiež citoval z výpovedí jednotlivých svedkov (K. M., PhDr. M. C., T. C., Ing. Z. D., Z. Z., Ing. G. Z., Mgr. S. E., A. Q., D. C., B. E., Bc. R. E., F. E., D. E., Z. N., M. T.), z ktorých, podľa jeho názoru, nevyplývajú skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd prvého stupňa.

12. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že v intenciách ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona je kvalifikačný znak „dlhší čas“ pojmovým znakom trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby už v jeho základnej skutkovej podstate, z čoho potom vyplýva, že nemožno dlhodobé týranie kvalifikovať ako „závažnejší spôsob páchania trestného činu“, teda ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Podľa názoru obvineného páchanie skutku „po dlhší čas“ tvorí obligatórnu náležitosť objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, v dôsledku čoho nemôže byť duplicitne použitá vo forme kvalifikačného momentu spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania. Pre naplnenie znakov trestného činu je potrebné, aby v dôsledku páchateľovho týrania bolo spôsobené poškodeným fyzické alebo psychické utrpenie, teda stav vyznačujúci sa telesnými alebo duševnými bolesťami, ktoré ovplyvňujú obvyklý spôsob života týranej osoby a netrávajú celkom krátky - prechodný čas, ktorýmkoľvek konaním taxatívne uvedeným v ustanovení § 208 Trestného zákona. Obvinený preto vyslovil názor, že ak u niektorého trestného činu je v kvalifikovanej skutkovej podstate uvedená možnosť jeho spáchania „závažnejším spôsobom konania“, automaticky to neznamená aj to, že toto kvalifikačné kritérium bude vždy aplikovateľné v každej jeho forme.

13. V súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený ďalej uviedol, že zo záverov znaleckého posudku č. 91/2020 vypracovaného znalkyňou PhDr. Mgr. G. U., PhD. vo vzťahu k poškodenej síce vyplýva, že „v aktuálnom psychickom stave sú známky nepriaznivého psychického stavu“, avšak aké konkrétne známky psychického diskomfortu sa prejavujú navonok v jej správaní, už znalecký posudok neuvádza. Podľa názoru obvineného žiadny ďalší dôkaz k okolnostiam spôsobenia fyzického alebo psychického utrpenia u poškodenej nebol v konaní preukázaný, a preto z uvedeného vyvodil, že v konaní nebola vykonaným dokazovaním preukázaná objektívna a ani subjektívna stránka trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 127 ods. 4 Trestného zákona a § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona.

14. Obvinený tiež namietal, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná ani subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu, teda jeho priamy, resp. nepriamy úmysel.

15. Keďže podľa názoru obvineného skutkový stav nebol zistený do takej miery, aby o ňom neexistovali dôvodné pochybnosti, mal súd prvého stupňa v danej trestnej veci aplikovať zásadu „v pochybnostiach v prospech obvineného“ („in dubio pro reo“).

16. Obvinený ďalej poukázal na skutočnosť, že skutok z 13. februára 2020 bol vo vzťahu k poškodenej kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona, avšak ostatné skutky od 25. apríla 2010 do 12. februára 2020 a od 15. februára 2020 do februára 2021 boli kvalifikované ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, k čomu sa však konajúce súdy vôbec nevyjadřili.

17. Vo vzťahu k výroku o treste obvinený namietal, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o treste nebral do úvahy poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, napriek tomu, že v

prípade jeho predchádzajúcich odsúdení sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený a namietal tiež, že súdy neaplikovali § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu v kontexte okolností prípadu a jeho pomerov, pričom poukázal aj na správanie sa poškodenej v rámci ich konfliktných vzťahov a jeho zdravotné problémy.

18. Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým uznesením, ako aj rozsudkom súdu prvého stupňa bol porušený zákon v jeho neprospech, tieto rozhodnutia podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Súčasne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 380 Trestného poriadku prerušil výkon trestu odňatia slobody až do rozhodnutia o jeho dovolaní.

19. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátorka“) vo vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Podľa názoru prokurátorky sa súd prvého stupňa s predloženými návrhmi na doplnenie dokazovania zaoberal, pričom ich odmietol vykonať so zrozumiteľným, logickým a jasným odôvodnením, preto obvineným namietané nevykonanie ďalších dôkazov nezakladá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V kontexte uvedeného doplnila, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté stranami konania, či vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania.

20. Vo vzťahu k výhradám obvineného v súvislosti s hodnotením dôkazov z pohľadu ich zákonnosti prokurátorka uviedla, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z komplexného a zákonným spôsobom vykonaného dokazovania, ktoré zodpovedalo všetkým kritériám uvedeným v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Všetky dôkazy hodnotil jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti v zmysle ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom v rámci rozsahu vlastnej úvahy zvolil vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

21. K námietke ohľadom naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátorka pripomenula, že z uvedeného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva, že skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní je hodnotený dovolacím súdom len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené a poukázala na podstatu správnej právnej kvalifikácie. V nadväznosti na to vyjadrila názor, že obvinený v dovolaní opätovne poukázal na skutočnosti, ktoré prezentoval už v podanom odvolaní, a preto dospela k názoru, že po obsahovej stránke podané dovolanie smeruje k preskúmvaniu správnosti a úplnosti zistenia skutkových okolností, čo však v rámci dovolacieho konania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, dovolací súd nemôže skúmať a ani meniť.

22. Prokurátorka preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a bolo o ňom rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

24. Najvyšší súd ďalej zistil, že dovolanie obvineného Q. E. vo vzťahu, k namietaným okolnostiam týkajúcim sa porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom naplňajúcim dovolací dôvod v zmysle §

371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nezákonného vykonania výsluchov maloletých poškodených naplňajúceho dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je opodstatnené.

25. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplniť, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

26. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

27. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedat zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

28. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a

nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

29. Obvinený namietal naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

30. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

31. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku) a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia, preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

32. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dôvodu citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

33. Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

34. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (R 24/2020-I).

35. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere

(„solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, (primerane Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

36. Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

37. V nadväznosti na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

38. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukladanie trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov, než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávnych ustanovení, ktorá však spadá pod ten istý dovolací dôvod, teda pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ďalej je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

39. Konštrukcia a štruktúra jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. l) Trestného poriadku, resp. aj § 374 ods. 3 Trestného poriadku stanovuje, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu vo veci samej, je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb. Dovolanie preto nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (R 57/2007-II.).

40. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho

charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Ani extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (R 14/2015-III).

41. K námietkam obvineného vzťahujúcim sa k výsluchu poškodených maloletých B. E. a Q. E. najvyšší súd uvádza, že obaja poškodení boli vypočutí v prípravnom konaní po vznesení obvinenia 27. októbra 2022, pričom z obsahu zápisníc o ich výsluchu vyplýva, že obaja mali byť o ich práve odoprieť vypovedať primerane svojmu veku (pozn. v tom čase obaja mladší ako 15 rokov) poučení a obaja mali vyhlásiť, že svoje právo odoprieť vypovedať nevyužívajú. Zo zápisníc o výsluchu poškodených zároveň vyplýva, že sa ich nezúčastnila poškodená, ako to obvinený uvádza v dovolaní.

42. Podľa § 131 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2023 Pred výsluchom svedka treba vždy zistiť jeho totožnosť a pomer k obvinenému, poučiť ho o význame svedeckej výpovede a o práve odoprieť výpoveď, a ak treba, aj o zákaze výsluchu; svedka treba poučiť aj o možnosti a podmienkach poskytnutia ochrany pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu podľa osobitného predpisu. Svedok musí byť vždy poučený o tom, že je povinný vypovedať pravdu, nič nezamľčať, a o trestných následkoch krivej výpovede.

43. Z obrazovo-zvukových záznamov o výsluchoch oboch poškodených vyplýva, že poučenie poškodených je ich súčasťou, t. j. je zaznamenané spolu s výsluchom poškodených, pričom vyšetrovatelka ani jednému z nich nedala možnosť sa vyjadriť k právu odoprieť vypovedať, o ktorom inak poškodených primerane ich veku poučila. Najvyšší súd pritom už v minulosti judikoval, že právo svedka odoprieť výpoveď, ak by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania seba, alebo osobám uvedeným v § 130 ods. 2, veta prvá, Trestného poriadku, je dôsledkom ústavnej ochrany a táto má prednosť pred dosiahnutím účelu trestného stíhania (§ 1 Trestného poriadku), a to aj vtedy ak by v dôsledku jej uplatnenia dokazovanie v konkrétnej veci trpelo dôkaznou núdzou (R 14/2012-II.) a zároveň, že vyjadrenie svedka, či svoje právo podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku využíva, či nevyužíva musí byť vyjadrené takým spôsobom, aby nebolo pochybnosti o jeho prejavenej vôli, pričom nie je možné svedka nútiť, aby k tomu použil priamo formuláciu uvedenú v zákone (R 14/2012-III.).

44. Obrazovo-zvukové záznamy o výsluchoch maloletých poškodených, prehraté na hlavnom pojednávaní konanom 19. júla 2023, tak bez akýchkoľvek pochybností preukazujú, že ani jeden z poškodených sa nevyjadril, či svoje právo odoprieť vypovedať využíva alebo nie. Ich výsluchy z prípravného konania (z 27. októbra 2022) sú tak dôkazmi, ktoré boli vykonané v rozpore s § 130 ods. 1 Trestného poriadku, a preto na nich nie je možné založiť výrok o vine obvineného. Postup orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní výsluchu poškodených - absencia ich vyjadrenia o práve odoprieť vypovedať (t. j. či svoje právo využívajú alebo nie), tak naplnil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože súd prvého stupňa založil výrok o vine obvineného v rozhodujúcej miere aj na výsluchoch maloletých poškodených v prípravnom konaní.

45. Námietky obvineného vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu prostredníctvom znaleckých posudkov vypracovaných znalkyňou PhDr. Mgr. G. U., PhD. možno rozdeliť na námietky, ktoré by mohli založiť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a na námietky, ktoré by mohli založiť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

46. Znalčka PhDr. Mgr. G. U., PhD. bola do konania pribratá uznesením vyšetrovatelky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície z 26. marca 2020, sp. zn. ČVS: ORP-356/1-VYS-NR-2020 za účelom podania znaleckého posudku z odboru psychológia ohľadom poškodených a obvineného, ktorý v čase pribratia znalčky nemal procesné postavenie obvineného. Znalčka vypracovala 30. novembra 2020 znalecký posudok č. 91/2020 k osobe poškodenej Ing. B. C., 4. decembra 2020 znalecký posudok č. 94/2020 k poškodenému B. E. a 10. decembra 2020 znalecký posudok č. 97/2020 k poškodenému Q. E..

47. Dotknutá znalčka bola vypočutá v prípravnom konaní 23. februára 2022, teda po vznesení obvinenia, pričom zo zápisnice o jej výsluchu vyplýva, že na záveroch svojich znaleckých posudkov zotrvala a zároveň sa na ne odvolala. Výsluchu znalčky sa zúčastnil aj obhajca obvineného, ktorý využil právo znalčky klásť otázky.

48. Na hlavnom pojednávaní konanom 16. februára 2024 súd prvého stupňa podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol návrh obvineného na doplnenie dokazovania pribratím Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. (ďalej len „znalecký ústav“) za účelom vypracovania kontrolných znaleckých posudkov k jeho osobe a k osobám poškodených s odôvodnením, že ide o dôkaz nadbytočný a neodôvodnený vzhľadom k ostatným dôkazom. K odmietnutiu návrhu na doplnenie dokazovania pribratím znaleckého ústavu za účelom vypracovania kontrolných znaleckých posudkov k osobe obvineného a k osobám poškodených súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že nezistil závažné rozpory medzi znaleckým posudkom znalčky PhDr. Mgr. G. U., PhD. č. 22/2022 a znaleckým posudkom Mgr. Z. I. č. 11/2022, ktoré by taký postup odôvodňovali, pričom skutočnosť, že sa závery znaleckých posudkov v prejednávanej príhode mierne odlišujú, nie je dôvodom na pribratie znaleckého ústavu na vypracovanie revízieho znaleckého posudku. K znaleckým posudkom č. 91/2020, č. 94/2020 a č. 97/2020 vypracovaným znalčkou PhDr. Mgr. G. U., PhD. súd prvého stupňa uviedol, že tieto síce boli vypracované pred vznesením obvinenia, avšak znalčka bola na ich obsah a závery vypočutá v prípravnom konaní za prítomnosti obhajcu obvineného, ktorý znalčky kládol otázky, pričom obvinený súhlasil s čítaním predmetných znaleckých posudkov na hlavnom pojednávaní a o osobný výsluch znalčky na hlavnom pojednávaní nežiadal.

49. Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku je obvinený síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane R 116/2014).

50. Právu na obhajobu nezodpovedá povinnosť konajúceho súdu v trestnej veci vykonať všetky obžalovaným navrhované dôkazy. Súd v trestnom konaní podrobuje vyvíjajúcu sa dôkaznú situáciu permanentnému hodnoteniu a na dôkazné návrhy strán konania reaguje vždy v závislosti od konkrétnej fázy tohto kontinuálne prebiehajúceho procesu. Nadväzne je dôležitou povinnosťou trestného súdu objasniť, z akého dôvodu neakceptoval dôkazné návrhy strán procesu. Podoby splnenia tejto povinnosti môžu byť rozmanité. Dôležité je, aby ich spájal spoločný menovateľ, ktorým je preskúmateľnosť, teda ich spätná konfrontovateľnosť s ostatnými okolnosťami prejednávanej veci. Len tak možno spoľahlivo vyhodnotiť, či postup objasňovania skutkového stavu veci nevykazuje známky svojvôle, a tým „de facto“ zneužitia moci, ktorou súd pri usmerňovaní dokazovania disponuje (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. augusta 2023, sp. zn. III. ÚS 386/2023).

51. Najvyšší súd ďalej uvádza, že vysporiadanie sa súdu s návrhmi na vykonanie dokazovania má svoju formálnu i materiálnu rovinu. Kým rovinu formálnu predstavujú rozhodnutia súdu podľa ustanovení § 272 ods. 3, § 277 ods. 2 a § 274 ods. 1 Trestného poriadku, materiálnu rovinu predstavuje odôvodnenie rozhodnutia súdu podľa niektorého z uvedených ustanovení Trestného poriadku, pričom zároveň platí, že kým formálne rozhodnutie súdu nemôže existovať bez jeho materiálneho odôvodnenia, naopak to už neplatí. Pre stranu konania je dôležité poznať nielen rozhodnutie o jej návrhu na vykonanie dokazovania

(t. j. či sa ňou navrhnutý dôkaz na hlavnom pojednávaní vykoná alebo nie), ale v prípade, že súd rozhodne o tom, že sa taký dôkaz na hlavnom pojednávaní nevykoná, poznať aj dôvody takého rozhodnutia (uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2023, sp. zn. 5 Tdo 70/2023). K uvedenému najvyšší ešte dopĺňa, že za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku (R 14/2015-II.).

52. Z vyššie citovanej časti odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa plynie, že súd prvého stupňa sa návrhom obvineného na doplnenie dokazovania pribratím znaleckého ústavu zaoberal, procesne naň reagoval, pričom jeho úvahy vedúce k odmietnutiu tohto návrhu, nie je možné považovať za svojvoľné, či arbitrárne. Nad rámec uvedeného, pre úplnosť najvyšší dodáva, že dôvody uvádzané okresným súdom považuje za správne a dopĺňa, že znalecký posudok je jedným z dôkazov, ktoré súd môže vykonať na hlavnom pojednávaní s tým, že obvinený musí mať právo jeho závery spochybníť, čo môže účinne urobiť len tak, že s nimi bude konfrontovať znalca pri jeho výsluchu. Dovolateľ v prejednávanej veci takéto právo mal a aj ho prostredníctvom obhajcu využil pri výsluchu znalkyne 23. februára 2022, a preto pokiaľ súd prvého stupňa nevzhladol dôvody na postup podľa § 146 Trestného poriadku (poznámka - vznik pochybností o správnosti znaleckého posudku alebo ak je znalecký posudok nejasný alebo neúplný), nemal dôvod do konania priberať znalecký ústav. V postupe súdu prvého stupňa v tomto smere najvyšší súd nevzhladol žiadne pochybenie, preto námietka obvineného založená na nevyhovení jeho návrhu na doplnenie dokazovania pribratím znaleckého ústavu na vypracovanie kontrolných znaleckých posudkov k znaleckým posudkom PhDr. Mgr. G. U., PhD. dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zjavne nezakladá a zároveň jeho námietka založená na tom, že kontradiktórny výsluch znalkyne v prípravnom konaní nemohol zhojiť nedostatok znaleckých posudkov spočívajúci v tom, že boli vypracované pred vznesením obvinenia, nezakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Procesne použiteľné dôkazy je možné vykonávať už od momentu začatia trestného stíhania. Či budú použiteľné aj ako podklad pre rozhodnutie súdu, ak sú vykonané pred vznesením obvinenia, závisí od toho, či ich vykonaním pred vznesením obvinenia nebolo porušené právo obvineného na obhajobu tým, že bol vylúčený z účasti na takomto úkone. V prejednávanej veci však bola znalkyňa na obsah a závery ňou podaných znaleckých posudkov vypočutá v prípravnom konaní za prítomnosti obhajcu obvineného, ktorý znalkyni kládol otázky, pričom obvinený súhlasil s čítaním predmetných znaleckých posudkov na hlavnom pojednávaní a osobný výsluch znalkyne na hlavnom pojednávaní nežiadal, pritom pre zachovanie práv obvineného a kontradiktórneho charakteru konania postačí dôkaz kontradiktórne vykonať raz (buď v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom). Z uvedeného je potom zrejmé, že právo obvineného na obhajobu tým, že znalecké posudky boli vypracované pred vznesením obvinenia porušené a už vôbec nie zásadným spôsobom nebolo. Navyše ani obvinený, keďže výsluchu obhajkyne v prípravnom konaní sa zúčastnil obhajca, ktorý znalkyni kládol otázky a obvinený o jej osobný výsluch na hlavnom pojednávaní nežiadal, netvrdí žiadny zásadný materiálny dopad na jeho práva a postavenie len z dôvodu, že znalecké posudky boli vypracované pred vznesením obvinenia.

53. Uvedený záver platí aj pre odmietnutie návrhu obvineného na doplnenie dokazovania pribratím znaleckého ústavu na podanie znaleckého posudku z odboru psychológia k jeho osobe. Súd prvého stupňa svoj postup odôvodnil tým, že nezistil závažné rozpory medzi znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Mgr. G. U., PhD. č. 22/2022 a znaleckým posudkom Mgr. Z. I. č. 11/2022, ktoré by taký postup odôvodňovali, preto dôvody pre pribratie znaleckého ústavu neboli naplnené. Samotná skutočnosť, že sa obvinený s hodnotením znaleckých posudkov súdom prvého stupňa nestotožňuje, dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezakladá.

54. Vo vzťahu k námietke obvineného týkajúcej sa odmietnutia jeho návrhu na vypočutie svedkov z predloženého spisu vyplynulo, že na hlavnom pojednávaní konanom 17. januára 2024 súd prvého stupňa podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol návrh obvineného na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov R. E., B. C., PaedDr. A. N., Z. Z., A. S., X. Z., PhDr. A. C. a Z. M. a oboznámením kópie komunikácie poškodenej z aplikácie Facebook s odôvodnením, že ide o dôkazy nadbytočné a

neodôvodnené vzhľadom k ostatným dôkazom. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa okrem uvedeného doplnil, že návrh obvineného na doplnenie dokazovania vypočutím ďalších svedkov a prečítaním komunikácie poškodenej prostredníctvom sociálnej siete Facebook odmietol, pretože doplnenie dokazovania by nevedlo k objasneniu merita veci a nemalo vzťah k prerokovávanej veci vzhľadom na ostatný objem vykonaných dôkazov.

55. Aj týmito návrhmi na vykonanie dokazovania sa teda súd prvého stupňa zaoberal a procesne na ne reagoval.

56. Zároveň v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že otázka hodnotenia dokazovania a určenia jeho rozsahu je otázkou skutkovou, do ktorej v rámci dovolacieho konania v zásade najvyšší súd nemá možnosť zasahovať. Na strane druhej je ale oprávnený rozsah dokazovania v kontexte s odmietnutím návrhov na doplnenie dokazovania hodnotiť cez prizmu spravodlivého konania a možného porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom (s ohľadom na kvalitu odôvodnenia odmietnutia návrhov na doplnenie dokazovania), pretože aj hodnotenie dôkazov alebo iná skutková okolnosť z hľadiska vysporiadania sa súdu s jej obsahom v odôvodnení svojho rozhodnutia je uplatniteľná v dovolacom konaní ako námietka z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2023, sp. zn. I. ÚS 182/2023).

57. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že spáchanie žalovaného skutku mal spoľahlivo preukázané z čiastočne priznávajúcej sa výpovede obvineného, ďalej z výpovedí poškodených a svedkov P. N., M. T., K. M., T. C., D. C., Z. N. a Bc. R. E., pričom výpovede poškodených a menovaných svedkov vyhodnotil ako hodnoverné, majúce logickú súvislosť s tým, že výpovede poškodených a menovaných svedkov boli potvrdené najmä lekárskymi správami poškodenej, predloženými SMS správami a znaleckými posudkami.

58. Druhú skupinu svedkov, vychádzajúc z rozsudku súdu prvého stupňa, tvorili rodinní príslušníci obvineného B. E. a D. E. (syn a matka obvineného), ktorých výpovede súd prvého stupňa vyhodnotil tak, že išlo o snahu svedkov pomôcť obvinenému z dôvodu stále pretrvávajúcich väzieb na obvineného s tým, že prebrali rétoriku obvineného vo vzťahu k poškodenej a svedkovia Z. Z., Ing. Z. D. a Ing. G. Z., pričom išlo o príbuznú, resp. známych obvineného, ktorí však s obvineným a poškodenými nežili v spoločnej domácnosti a nemohli spoznať „skutočnú“ tvár obvineného.

59. Súd prvého stupňa odmietol vypočuť svedkov navrhnutých obvineným s odôvodnením, že ich výsluchy by nevedli k objasneniu merita veci a nemali vzťah k prerokovávanej veci. V reakcii na výzvu súdu podľa § 240 Trestného poriadku obvinený k návrhu na vypočutie svedkov uviedol, že má ísť o osoby, ktoré sa vedia vyjadriť k jeho spolužitiu s poškodenými a k ich rodinným pomerom, nakoľko spolu trávili značné množstvo času. V tejto súvislosti je potom potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom, resp. čítaním zápisníc o výsluchu aj takých svedkov, ktorí v spoločnej domácnosti s obvineným a poškodenými nežili, a teda ich poznatky mohli byť v zásade len sprostredkované, a to predovšetkým od poškodenej. Konkrétne P. N. osobne videla len jeden incident a ostatné informácie má len od poškodenej, potom sú to svedkovia z projektu „extrémne premeny“ vysielaného televíziou Markíza, ktorého sa zúčastnila poškodená, a to K. M. (terapeutka), ktorá mala informácie len od poškodenej a T. C. (produččná), ktorá mala informácie tiež len od poškodenej, D. C. (riaditeľka materskej škôlky) rovnako mala informácie len od poškodenej a napokon Z. N., ktorá bola susedou poškodených a obvineného do času, keď mali maloletí poškodení asi jeden rok, a ktorá síce počula hádky, ale informácie mala prioritne od poškodenej a svedkyne M. T.. Zo siedmich svedkov, o výpovede ktorých súd prvého stupňa oprel výrok o vine obvineného, piati mali informácie vo vzťahu k stíhanému skutku len sprostredkované a navyše v prípade týchto svedkov išlo tiež o osoby, ktoré - slovami súdu prvého stupňa - s obvineným a poškodenými nežili v spoločnej domácnosti a nemohli spoznať „skutočnú“ tvár obvineného.

60. Súd prvého stupňa teda akceptoval výpovede svedkov, ktorí vypovedali o tom, čo len počuli za predpokladu, že potvrdzovali výpovede poškodených, avšak odmietol vypočuť svedkov, ktorí

(vychádzajúc z tvrdenia obvineného) mali tráviť s obvineným a poškodenými značné množstvo času, t. j. mohli by vypovedať o skutočnostiach, ktoré sami vnímali. Neobstojí preto dôvod okresného súdu, pre ktorý odmietol návrh obvineného na doplnenie dokazovania (s obvineným a poškodenými nežili v spoločnej domácnosti a nemohli spoznať „skutočnú“ tvár obvineného, preto by nevedli k objasneniu merita veci a nemali vzťah k prerokovávanej veci), keď tie isté skutočnosti bez ďalšieho neboli prekážkou pre vypočutie svedkov preukazujúcich vinu obvineného. Takéto odôvodnenie odmietnutia vykonania návrhov na doplnenie dokazovania je potrebné považovať za nespôsobilé náležite, vyčerpávajúco, presvedčivo odmietnutie návrhov na vykonanie dokazovania odôvodniť, čo napĺňa dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

61. Najvyšší súd ďalej uvádza, že neobstojí ani odôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý svedkov, ktorí vypovedali v prospech obvineného vyhodnotil ako nevierohodných len preto, že sú príbuznými, resp. známymi obvineného. Príbuzenský, resp. priateľský pomer svedka k osobe obvineného je dôvodom na prísnejšie hodnotenie výpovede takého svedka, avšak nemôže byť „a priori“, samé osebe, dôvodom pre záver o nevierohodnosti svedka, ako to konštatoval súd prvého stupňa.

62. Dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa odmietol vypočuť svedkov navrhnutých obvineným v spojení s odôvodnením hodnotenia výpovedí svedkov, ktorí sú príbuznými, resp. priateľmi obvineného sú už takej intenzity, že narúšajú celkovú spravodlivosť konania vedeného proti obvinenému, čo má za následok naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

63. Obvinený ďalej namietal, že krajský súd v napadnutom uznesení nereagoval na žiadne jeho odvolacie námietky. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že odvolací súd zhrnul všetky odvolacie námietky obvineného, avšak nezaujal k nim žiadne stanovisko, len zovšeobecňujúco uviedol, že v prieskumnom konaní nezistil zo strany súdu prvého stupňa v konaní, ktoré predchádzalo jeho rozsudku, také procesné vady, na podklade ktorých by bolo potrebné záverečné výroky súdu prvého stupňa zmeniť alebo zrušiť, pričom súd prvého stupňa plnohodnotne rešpektoval práva obvineného na jeho obhajobu a aj všetky základné zásady trestného konania.

64. Z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky plynie, že dovolanie môže smerovať aj proti odôvodneniu rozhodnutia z hľadiska reflexie požiadaviek na odôvodnenie zodpovedajúce kritériám spravodlivého procesu (vo vzťahu k všetkým okolnostiam podstatným pre rozhodnutie), ktorého súčasťou je právo na obhajobu [dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. To vyplýva aj z novej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku (IV. ÚS 546/2020, I. ÚS 343/2022, II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023, IV. ÚS 502/2023, III. ÚS 553/2023). V podstate teda ide o to, či sa odvolací súd náležite vyrovnal s odvolacími námietkami vo vzťahu k okolnosti podstatnej pre rozhodnutie a pre právne postavenie sťažovateľa (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2023, sp. zn. III. ÚS 553/2023).

65. K možnosti odôvodnenia rozhodnutia odkazom na rozhodnutie súdu nižšieho stupňa najvyšší súd uvádza, že túto akceptuje aj súdna prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011).

66. Rovnako podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nie je v rozpore s právom na spravodlivý proces, ak odvolací súd stručne odôvodní svoje rozhodnutie tým, že prevezme odôvodnenie súdu nižšieho stupňa, avšak musí byť zrejmé, že sa skutočne zaoberal s predloženými podstatnými

otázkami a neuspokojil sa len so závermi súdu nižšieho stupňa (bližšie rozsudok ESLP Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, č. 20772/92). Pokiaľ sa súd rozhodne odkázať na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, môže byť taký postup v každom prípade prípustný len za podmienky, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu je možné považovať za dostatočne odôvodnené (rozsudky ESLP Boldea proti Rumunsku z 15. februára 2007, č. 19997/02; Albert proti Rumunsku zo 16. februára 2010, č. 31911/03; Hirvisaari proti Fínsku z 27. septembra 2001, č. 49684/99).

67. S poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia je nutné konštatovať, že krajský súd odvolacie námietky obvineného takpovediac „odignoroval“, keď z napadnutého uznesenia nemožno ani pri najlepšej snahe vyvodiť, že by sa nimi vôbec zaoberal. Krajský súd obvinenému nedal žiadnu odpoveď na jeho odvolacie námietky, čím porušil právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, čo zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

68. Ďalšie námietky prezentované obvineným nepovažoval najvyšší súd za opodstatnené.

69. K námietke obvineného o neúčasti poškodenej na hlavnom pojednávaní konanom 24. marca 2023 najvyšší súd uvádza, že táto nezakladá žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Zo spisu súdu prvého stupňa vyplýva, že poškodená Ing. B. C. (pôvodné meno a priezvisko Ing. B. E. Q.) bola o prvom termíne hlavného pojednávania 22. februára 2023 upovedomená 14. januára 2023. Tento termín hlavného pojednávania bol následne zrušený a určený nový termín na 1. marca 2023, ktorý bol tiež zrušený a súd nariadil ďalší termín hlavného pojednávania na 24. marca 2023. Poškodená bola o zmene termínu hlavného pojednávania na 24. marca 2023 upovedomená, pričom zásielku s oznámením o zmene termínu hlavného pojednávania si v odbernej lehote neprevzala a táto sa súdu prvého stupňa vrátila 16. februára 2023. Keďže doručovateľ poškodenú nezastihol, zásielku jej uložil na pošte 27. januára 2023 a táto zásielka sa s poukazom na § 65 ods. 3 Trestného poriadku považovala za doručенú poškodenej dňom jej uloženia.

70. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že poškodený sa o hlavnom pojednávaní podľa § 247 ods. 2 Trestného poriadku len upovedomuje, pričom neprítomnosť poškodeného na hlavnom pojednávaní nevytvára zákonnú prekážku pre konanie hlavného pojednávania. Trestný poriadok zároveň nevyžaduje súhlas obžalovaného na konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti poškodeného, preto súd prvého stupňa o taký súhlas obvineného žiadať nemusel.

71. Žiadny dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku nezakladajú ani námietky obvineného vo vzťahu k postupu súdu prvého stupňa v súvislosti s výsluchom poškodenej na hlavnom pojednávaní. Obvinený v reakcii na doručenie obžaloby a výzvy podľa § 240 Trestného poriadku prostredníctvom svojho obhajcu vyslovil nesúhlas s prečítaním zápisníc o výsluchoch poškodených (t. j. poškodenej a poškodených maloletých B. E. a Q. E.) a navrhol ich vypočutie na hlavnom pojednávaní.

72. Z úpravy sudkyne z 24. marca 2023 vyplýva, že súd prvého stupňa chcel poškodenú na hlavnom pojednávaní vypočuť, pričom za účelom jej výsluchu do konania uznesením z 27. marca 2023 pribral znalkyňu Mgr. PhDr. G. U., PhD..

73. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 19. júla 2023 vyplýva, že na hlavnom pojednávaní nebol prehratý obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej zo 14. mája 2021, a to z dôvodu nekvalitného vyhotovenia záznamu, pričom prokurátor, ako aj obhajca obvineného (poznámka - obvinený súhlasil s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti) súhlasili s prečítaním zápisnice o výsluchu poškodenej z uvedeného dňa, teda práve tej zápisnice o výsluchu poškodenej, ktorú prokurátorka navrhla v obžalobe so súhlasom strán len prečítať, s ktorým návrhom obvinený pôvodne nesúhlasil. Najvyšší súd uvádza, že poškodená vypovedala povznesení obvinenia (poznámka - obvinenému bolo vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície zo 17. februára 2021, sp. zn. ČVS: ORP-356/1-VYS-NR-2020), pričom obhajca obvineného sa výsluchu poškodenej zúčastnil, mal možnosť jej klásť otázky a k obsahu zápisnice o výsluchu poškodenej a ani k priebehu jej výsluchu

nevzniesol žiadne námietky.

74. Podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný. Keďže tak prokurátor, ako aj obvinený s prečítaním zápisnice o výsluchu poškodenej zo 14. mája 2021 súhlasili, táto bola prečítaná na hlavnom pojednávaní v súlade s citovaným ustanovením Trestného poriadku, preto námietka založená na tom, že postup súdu prvého stupňa pri prečítaní predmetnej zápisnice nebol v súlade so zákonom, dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku označený obvineným celkom zjavne nezakladá.

75. Najvyšší súd len poznamenáva, že pokiaľ súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 6. septembra 2023 na podklade námietky prokurátorky upustil od výsluchu poškodenej (poznámka - prokurátorka namietala jej výsluch s odôvodnením, že už bola prečítaná zápisnica o výsluchu poškodenej a zároveň ide o obzvlášť zraniteľnú obeť), táto skutočnosť nepotvrďuje, že by si súd prvého stupňa mal byť vedomý nezákonného postupu pri prečítaní zápisnice o výsluchu poškodenej z prípravného konania, ale skôr dokumentuje jeho nesústredený postup pri vykonávaní dokazovania.

76. Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 6. septembra 2023 uložil prokurátorky povinnosť predložiť obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej, ktorý bude možné prehrať na technickom zariadení, pričom k jeho prehratiu malo dôjsť na hlavnom pojednávaní konanom 8. novembra 2023, avšak počas prehrávania záznamu „vypadol zvuk“ a do jeho konca sa neobnovil. Obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej zo 14. mája 2021 tak na hlavnom pojednávaní nebol prehraný pre technické problémy, čo však nemá žiaden vplyv na postup súdu prvého stupňa pri prečítaní zápisnice o výsluchu poškodenej z prípravného konania na hlavnom pojednávaní v súlade s Trestným poriadkom.

77. Pokiaľ obvinený namietal, že v jeho trestnej veci mala byť aplikovaná zásada „in dubio pro reo“ („v pochybnostiach v prospech obvineného“), táto taktiež súvisí s otázkou skutkového stavu a hodnotením dôkazov, ktorých preskúmanie je v dovolacom konaní neprípustné.

78. K námietkam obvineného týkajúcim sa právnej kvalifikácie skutku, subjektívnej stránky stíhaného trestného činu, vzhľadnutia poľahčujúcich okolností, či aplikácie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, je potrebné uviesť, že vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia súdu prvého stupňa z dôvodov, ktoré by mohli mať dopad na ustálenie skutkových okolností, sú uvedené námietky v tomto štádiu trestného konania minimálne predčasné.

79. Úlohou súdu prvého stupňa v novom konaní preto bude vec znova prerokovať a rozhodnúť, odstrániac pritom vyššie naznačené chyby (pokiaľ ide o výpovede maloletých poškodených B. a Q. E., ich opätovným výsluchom, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že čoskoro budú plnoletí a opätovným zvážením návrhu na doplnenie dokazovania zo strany obvineného, pokiaľ bude na ňom trvať, pri viazanosti vyššie uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu). Pokiaľ súd prvého stupňa opätovne dospeje k záveru o vine obvineného, svoje rozhodnutie bude musieť riadne odôvodniť, pričom tak urobiť bude musieť aj krajský súd v prípade, ak niektorá zo strán podá proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie s tým, že v písomnom vyhotovení svojho rozhodnutia bude reagovať na všetky podstatné odvolacie námietky.

80. Pokiaľ ide o výrok, ktorým nebol dovolateľ vzatý do väzby, k tomu najvyšší súd uvádza, že obvinený ani v základnom konaní nebol stíhaný väzobne, keď Krajský súd v Nitre uznesením z 25. februára 2021, sp. zn. 2 Tpo 200/2021 rozhodol tak, že návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby nevyhovelo a väzbu obvineného nahradil jeho písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení. Obvinený s poškodenou a spoločnými deťmi v spoločnej domácnosti preukázateľne nežili najmenej od februára 2020 a nežili ani v jednom meste. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd nevhľadol existenciu žiadneho dôvodu väzby, a preto podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného do väzby nevezal.

81. Záverom najvyšší súd upozorňuje, že dovolanie bolo podané len v prospech obvineného, a preto podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku v novom konaní nemôže dôjsť k zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

82. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.